

מסורת הש"ס

- ↑ נער בילקוט זכרי' וטס איתא מאמר זה קצת בטוסחא אחרינא, (ג) [למנן 15: סוטה מב: מח.],
- ↑ נמנילה יג. ע"ש ועי' מוס' ברכות ט: ד"ה ואין שויה כו', (ד) [ננין ברכות ט:1, (ט) [ג"ל וסאנן],
- ↑ לעיל ג. בברכות כח:.
- ↑ בקרל כתיב ואלחב, (ח) [זכריה ג],

הגהות הב"ח

- ↑ גמ' תלמוד הווי ואנן מרין. כ"ז וקשה מיד הכא הוה ליה לאקשווי והא אברהם יחיד הוה כמו שהקשה בתר הכי ליהושע כ"ג:.

מוסף רש"י

בין ההדסים אשר במצולה. בין הנדיקים שגלו לבבב. ונשתינה משמעי קרל (מנייה ג'). האם שלה. רחם שלה (בברכות כח): בית הריין, ונקראת טרפחת ושלפוחית ונלנ"ז מעריליה (לעיל גג.). בשביל שלא תלד. לפי שטובות הן ואין רועין שיהיו מניין במקומות אחרות (שם) מפני שפירות וחירות שלהן מעטין מאלד ומוכרין אותן ביוקר ורועין שלא ילדו במלכות אחרת כדי שיהו זריכין להם ומומכין האס שלה ואניה ממה (בבררות כח:).

גדולים לדיקים יוסר ממלאכי השרם. דברשא חשיב לתלמד לדיקי ומלאך לבסוף דכתיב ורויה די רביעאה דמי לזר אלהין: וטפחו **ישראל על פניהם**. שהשתמחו לללס: **אני אמרתי שכל הסמר שלי הוא**. שיהיו בהם לדיקים הרבה ולא עלמה בידי וכו'. **לתמר כדאמר'** (סוכה דף מה:.) מה תמר זה אין לו אלא לב אחד וכו': **והנה איש רוכב על סוס אדום**. בזכריה כתיב: **כל העולם כולו ללילה**. מפני שהשתמחו לללס: **והוא עומד**. העמיד הקב"ה עממו בזכות ההדסים שצמנולה: **האומר ללולס חרצי**. לבבב שיושבת צמנולה: **חרצי**. חרצי. לשון חרצו המים (בראשית ח:.) **שרוקים**. כצועים ואח"כ נעשו לבנים כשנסמכל צלדיקים נח מכעסו: **סוסיא חיורא מעלי לחלמא**. מדקאמר שאדום הוי רמו לקללס: **ורננן**. חנניה מישאל ועזריה: **להיכן אולו**. כשילאו מן הכנען דמו לא מדכר להו צולוהו כמוצי: **צעין הרע מסו**. שהיו מסתכלים צהן על צלותו רוק שרקקו אומות העולם בישראל שאומרין אלוה כזה יש לכם והשתחיות לללס: **הוי אומר זה חנניה מישאל ועזריה**. אלמא חזרו לארץ אלל יהושע כהן גדול: **ודניאל להיכן אול**. כשהושלכו חציריו לתוך כנען האס שלא הושלך עמהם: **למכרא נהרא רבא בטצריא**.

את העולם כולו לדם כיון שנסתכל בחנניה מישאל ועזריה נתקררה דעתו שנאמר והוא עומד בין ההדסים אשר במצולה ואין הדסים אלא צדיקים [ענין] [אזול] [אזול] אמר רב בעין [הרע] מתו ושמואל אמר ברוק טבעו ור' יוחנן אמר עלו לארץ ישראל ונשאו נשים והולידו בנים ובנות כתנאי ר' אליעזר אומר בעין [הרע] מתו ר' יהושע אומר ברוק טבעו וחכ"א עלו לא"י ונשאו נשים והולידו בנים ובנות שנאמר ושמע נא יהושע הכהן הגדול אתה ורעך היושבים לפניך כי אנשי מופת המה איזו הם אנשים שנעשה להן מופת הוי אומר זה חנניה מישאל ועזריה ודניאל להיכן אול אמר רב למיכרא נהרא רבא במבדיא ושמואל אמר לאתויי ביזרא דאספסתא ור' יוחנן אמר לאתויי חוזרי דאלכסגנדייא של מצרים איני והתנאי [ענין] [תודום הרופא אמר אין פרה וחזירה יוצא מאלכסגנדייא של מצרים שאין חותכין האם שלה בשביל שלא תלד זוטרי אייתי בלא דעתייהו ת"ר שלשה היו באותה עצה הקב"ה ודניאל ונבוכדנצר הקב"ה אמר נזייל דניאל מהכא דלא לימרו בזכותיה איתנצל ודניאל אמר איזיל מהכא דלא ליקיים בי פסילי אלהיהם תשרפון באש ונבוכדנצר אמר יזיל דניאל מהכא דלא לימרו קלייה לאלהיה בנורא ומניין דסגיד ליה דכתיב באדין מלכא נבוכדנצר נפל על אנפיהו ולדניאל סגיד וגו' [כח] [אמר ה' צבאות אלהי ישראל אל אחאב בן קוליה ואל צדקיה בן מעשיה הנבאים לכם בשמי לשקר וגו'] וכתיב ולקוח מהם קללה לכל גלות יהודה אשר בבבל לאמר ישימך ה' כצדקיהו [ענין] [ובאחאב אשר קלם מלך בבל באש אשר שרפם לא נאמר אלא אשר קלם אמר רבי יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי מלמד שעשאן כקליות יען אשר עשו נבלה בישראל וינאפו את נשי רעיהם מאי עבוד אזול לגבי ברתיה דנבוכדנצר אחאב אמר לה כה אמר ה' השמיעי אל צדקיה וצדקיה אמר כה אמר ה' השמיעי אל אחאב אזולה ואמרה ליה לאבוה אמר לה אלהיהם של אלו שונא זימה הוא כי אתו לגבך שדרינהו לגבאי כי אתו לגבה שדרתנהו לגבי אבוה אמר להו מאן אמר לכוון אמרו הקדוש ברוך הוא והא חנניה מישאל ועזריה שאלתינהו ואמרו לי אסור אמרו ליה אנן נמי נביאי כוותייהו לדידהו לא אמר להו לדידן אמר לן אמר להו אנא בעינא דאיבדקינכו כי היכי דבדקתינהו לחנניה מישאל ועזריה אמרו ליה אינון [ענין] [תלתא הוו ואנן תרין אמר להו בחרו לכוון מאן דבעיתו בהדייכו אמרו יהושע כהן גדול סברי לייתי יהושע דנפיש זכותיה ומגנא עלן אחתיהוה שדינהו אינהו איקלו יהושע כהן גדול איחרוכי מאניה שנאמר ויראני את יהושע הכהן הגדול עומד לפני מלאך ה' וגו' [ענין] [אל השמן יגער ה' כך וגו' א"ל ידענא דצדיקא את אלא מאי טעמא אהניא כך פורתא נורא חנניה מישאל ועזריה לא אהניא בהו כלל א"ל אינהו תלתא הוו ואנא חד א"ל והא אברהם יחיד הוה התם לא הוו רשעים בהדיה ולא אתיהיב רשותא לנורא הכא הוו רשעים בהדי ואתיהיב רשותא לנורא היינו דאמרי אינשי תרי אודי יבישי וחד רטיכא אוקרן יבישי לרטיכא מאי טעמא איענש אמר רב פפא שהיו בניו נושאין נשים שאינן הגונות לכהונה ולא מיחה בהן שנאמר ויהושע היה לבוש בגדים צואים וכי דרכו של יהושע ללבוש בגדים צואים אלא מלמד שהיו בניו נושאים נשים שאינן הגונות לכהונה ולא מיחה בהן אמר רבי תנחום דרש בר קפרא בציפורי מאי דכתיב שש השעורים האלה נתן לי מאי שש השעורים אילימא שש שעורים ממש וכי דרכו של בועז ליתן מתנה שש שעורים

חלק פרק אחד עשר סנהדרין

לחפור ולהוציא נהר צטצריא. ל"א למכרא נהרא צטורא צהר: **לאסויי צירי דאספספא**. להציא זרע של עשב שהוא מאכל צהמה שלחו **צוכדנצר**. הכי הוה קיס להו: **לאסויי חוזרי ממזרים**. שלחו כדי לגדלם לולדות שחוזרי מנזרים גדולים הס: **והסניא אמר פודום הרופא**.

גדולים צדיקים יותר ממלאכי השרת שנאמר יענה ואמר הא אנא חזי וגוברין ארבעה שריין מהלכין בגו נורא וחבל לא איתי בהון ורויה די רביעאה דמה לבר אלהין אמר ר' תנחום בר חנילאי בשעה שיצאנו חנניה מישאל ועזריה מכבשן האש באו כל אומות העולם וטפחו לשונאיהן של ישראל על פניהם אמרו להם יש לכם אלוה כזה ואתם משתחוים לצלם מיד פתחו ואמרו לך ה' הצדקה ולנו בושת הפנים כיום הזה אמר ר' שמואל בר נחמני אמר ר' יונתן מאי דכתיב אמרתיו אעלה בתמר אווחה בסנסניו אמרתי אעלה בתמר אלו ישראל ועכשיו לא עלה בידי אלא סנסן אחד של חנניה מישאל ועזריה [ענין] [אמר רבי יוחנן מאי דכתיב ראיתי הלילה והנה איש רוכב על סוס אדום והוא עומד בין ההדסים אשר במצולה [וגו'] מאי ראיתי הלילה ביקש הקב"ה להפוך את כל העולם כולו ללילה והנה איש רוכב [ענין] [אין איש אלא הקב"ה שנאמר ה' איש מלחמה ה' שמו על סוס אדום ביקש הקב"ה להפוך את העולם כולו לדם כיון שנסתכל בחנניה מישאל ועזריה נתקררה דעתו שנאמר והוא עומד בין ההדסים אשר במצולה ואין הדסים אלא צדיקים [ענין] [אזול] [אזול] אמר רב בעין [הרע] מתו ושמואל אמר ברוק טבעו ור' יוחנן אמר עלו לארץ ישראל ונשאו נשים והולידו בנים ובנות כתנאי ר' אליעזר אומר בעין [הרע] מתו ר' יהושע אומר ברוק טבעו וחכ"א עלו לא"י ונשאו נשים והולידו בנים ובנות שנאמר ושמע נא יהושע הכהן הגדול אתה ורעך היושבים לפניך כי אנשי מופת המה איזו הם אנשים שנעשה להן מופת הוי אומר זה חנניה מישאל ועזריה ודניאל להיכן אול אמר רב למיכרא נהרא רבא במבדיא ושמואל אמר לאתויי ביזרא דאספסתא ור' יוחנן אמר לאתויי חוזרי דאלכסגנדייא של מצרים איני והתנאי [ענין] [תודום הרופא אמר אין פרה וחזירה יוצא מאלכסגנדייא של מצרים שאין חותכין האם שלה בשביל שלא תלד זוטרי אייתי בלא דעתייהו ת"ר שלשה היו באותה עצה הקב"ה ודניאל ונבוכדנצר הקב"ה אמר נזייל דניאל מהכא דלא לימרו בזכותיה איתנצל ודניאל אמר איזיל מהכא דלא ליקיים בי פסילי אלהיהם תשרפון באש ונבוכדנצר אמר יזיל דניאל מהכא דלא לימרו קלייה לאלהיה בנורא ומניין דסגיד ליה דכתיב באדין מלכא נבוכדנצר נפל על אנפיהו ולדניאל סגיד וגו' [כח] [אמר ה' צבאות אלהי ישראל אל אחאב בן קוליה ואל צדקיה בן מעשיה הנבאים לכם בשמי לשקר וגו'] וכתיב ולקוח מהם קללה לכל גלות יהודה אשר בבבל לאמר ישימך ה' כצדקיהו [ענין] [ובאחאב אשר קלם מלך בבל באש אשר שרפם לא נאמר אלא אשר קלם אמר רבי יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי מלמד שעשאן כקליות יען אשר עשו נבלה בישראל וינאפו את נשי רעיהם מאי עבוד אזול לגבי ברתיה דנבוכדנצר אחאב אמר לה כה אמר ה' השמיעי אל צדקיה וצדקיה אמר כה אמר ה' השמיעי אל אחאב אזולה ואמרה ליה לאבוה אמר לה אלהיהם של אלו שונא זימה הוא כי אתו לגבך שדרינהו לגבאי כי אתו לגבה שדרתנהו לגבי אבוה אמר להו מאן אמר לכוון אמרו הקדוש ברוך הוא והא חנניה מישאל ועזריה שאלתינהו ואמרו לי אסור אמרו ליה אנן נמי נביאי כוותייהו לדידהו לא אמר להו לדידן אמר לן אמר להו אנא בעינא דאיבדקינכו כי היכי דבדקתינהו לחנניה מישאל ועזריה אמרו ליה אינון [ענין] [תלתא הוו ואנן תרין אמר להו בחרו לכוון מאן דבעיתו בהדייכו אמרו יהושע כהן גדול סברי לייתי יהושע דנפיש זכותיה ומגנא עלן אחתיהוה שדינהו אינהו איקלו יהושע כהן גדול איחרוכי מאניה שנאמר ויראני את יהושע הכהן הגדול עומד לפני מלאך ה' וגו' [ענין] [אל השמן יגער ה' כך וגו' א"ל ידענא דצדיקא את אלא מאי טעמא אהניא כך פורתא נורא חנניה מישאל ועזריה לא אהניא בהו כלל א"ל אינהו תלתא הוו ואנא חד א"ל והא אברהם יחיד הוה התם לא הוו רשעים בהדיה ולא אתיהיב רשותא לנורא הכא הוו רשעים בהדי ואתיהיב רשותא לנורא היינו דאמרי אינשי תרי אודי יבישי וחד רטיכא אוקרן יבישי לרטיכא מאי טעמא איענש אמר רב פפא שהיו בניו נושאין נשים שאינן הגונות לכהונה ולא מיחה בהן שנאמר ויהושע היה לבוש בגדים צואים וכי דרכו של יהושע ללבוש בגדים צואים אלא מלמד שהיו בניו נושאים נשים שאינן הגונות לכהונה ולא מיחה בהן אמר רבי תנחום דרש בר קפרא בציפורי מאי דכתיב שש השעורים האלה נתן לי מאי שש השעורים אילימא שש שעורים ממש וכי דרכו של בועז ליתן מתנה שש שעורים

חלק פרק אחד עשר סנהדרין

צג.

תורה אור

- ↑ ענה ואמר הא אנה חוה גברין ארבעה שרין מהלכין בגוא נורא וחבל לא איתי בהון ורויה די רביעאה דמה לבר אלהין: דניאל ג כה
- ↑ לך אדני הצדקה ולנו בושת הפנים כיום הזה לאיש יהודה וליושבי ירושלים ולכל ישראל הקרבים ותרחקים בכל הארצות אשר יהיו שם במעלם אשר מעלו בקי: דניאל ט ז
- ↑ אמרתי אעלה בתמר אעלה בסנסניו יהודי נא שרך כאשכולות הגפן וריח אפרך בתפוחים: שיר השירים ז ט
- ↑ ראיתי הלילה והנה איש רכב על סוס אדום והוא עמד בין ההדסים אשר במצולה ואמרתי אעלה בתמר אעלה בסנסניו יהודי נא שרך כאשכולות הגפן וריח אפרך בתפוחים: שיר השירים ז ט
- ↑ ראיתי הלילה והנה איש רכב על סוס אדום והוא עמד בין ההדסים אשר במצולה ואמרתי אעלה בתמר אעלה בסנסניו יהודי נא שרך כאשכולות הגפן וריח אפרך בתפוחים: שמות טו ג
- ↑ יהודי אמנ את יהושע ויהי אסתר בת דוד
- ↑ אין לה אב ואם והנערה יפת תאר וטובה מראה ונמוח אביה ואמה לקחה מרדכי לו אסתר ב ז
- ↑ האמר אלך אבישי: ישיעיהו מד כז
- ↑ שמעו נא יהושע הכהן הגדול אתה ורעך הישבים לפניך כי אנשי מופת המה כי הנני מביא את עבדי צמחזכריה ג ח
- ↑ פסילי אלהיהם תשרפון באש לא תחמוד כסף וזהב עליהם ולקחת לך מן תוקש בו כי תועבת ה' אליהן יהוא: דברים ז כה
- ↑ באדין מלכא נבוכדנצר נפל על אנפיהו ולדניאל סגד ומנחה וניחוהין אמר לקסבה לה: דניאל ב טו
- ↑ כה אמר ה' צבאות אלהי ישראל אל אחאב בן קוליה ואל צדקיהו בן מעשיה הנבאים לכם בשמי שקר הנני נתן אתם ביד נבוכדראצר מלך בבל והכם לעיניכם: ירמיהו כט כא
- ↑ ולקח מהם קללה לכל גלות יהודה אשר בבבל לאמר ישמך ה' כצדקיהו ובאחאב אשר קלם מלך בבל באש: ירמיהו כט כב
- ↑ יען אשר עשו נבלה בישראל וינאפו את נשי רעיהם וידברו דבר בשמי שקר אשר לוא צויתם ואנכי היודע ועד נאם ייירמיהו כט כג
- ↑ ויראני את יהושע הכהן הגדול עמד לפני מלאך ה' והשטן עמד על ימיו לשטנו: זכריה ג א
- ↑ ויאמר ה' אל השטן יגער ה' כך השטן ויגער ביד הבור בירושלם הלאו זה אוד מלך מאש: זכריה ג ב
- ↑ ויהושע וקה לבש בגדים צואים ועמד לפני המלאך: זכריה ג ג
- ↑ ותאמר שש השערים תאלה נתן לי כי אמר אלי אל תבואי ירקם אל חמותך:ירוח ג יז

תמונה של חלק מהפרק